

Eyüp Sultan Camii-i Şerifi

ŞİFÂ-İ ŞERÎF DERSLERİ

ESERİN ADI: EŞ-ŞİFÂ Bİ-TA'RÎFİ HUKÛKÎ'L-MUSTAFÂ

ESERİN MÜELLİFİ: KÂDÎ İYÂZ (v. 544/1149)

TERCÜME VE ŞERH EDEN: PROF. DR. MEHMET YAŞAR KANDEMİR

95. Ders | 26.Kasım.2017, Pazar - Sayfa 1

(Dersler öğle namazından bir saat önce başlar)

Türkçe Tercüme & Şerhi

Şifâ-i Şerîf Şerhi (3 cilt) - Mayıs 2012

Prof. Dr. Mehmet Yaşar Kandemir

Tahlil Yayınları, www.tahlilyayinlari.com

Eser Hakkında

ŞİFÂ-İ ŞERÎF gönüllerde Peygamber sevgisini tutuşturmak, onu bütün yönleriyle tanıtip anlatmak ve Müslümanlara, Sultân-ı Enbiyâ'nın haklarını savunmayı öğretmek maksadıyla yaklaşık dokuz asır önce Endülüslü tanınmış alim Kâdî İyâz tarafından yazılmıştır.

Görüntü, Ses kayıtları ve Ders notlarına

www.sifaiserif.com

adresinden veya aşağıdaki **karekodu okutarak** erişebilirsiniz.

DERS KONUSU:

1. BÖLÜM: Yüceler Yücesi Cenâb-ı Hakk'ın Resûl-i Ekrem'in Şân ve Şerefini Yüceltmesi

4. KISIM: Resûl-i Ekrem'in Mûcizeleri

16. FASIL: Resûl-i Ekrem'in Diğer Cisimler ile Olan Mûcizeleri

Arapça Kaynak sf. 375

Türkçe Tercüme, Cilt.2 - sf. 63

٧٨٧ - وَقَدْ رُويَ أَنَّهُ حِينَ طَلَبَتْهُ قُرَيْشٌ قَالَ لَهُ نَبِيُّ: اهْبِطْ يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَإِنِّي أَخَافُ أَنْ يَقْتُلُوكَ عَلَى ظَهْرِي فَيُعَذِّبُنِي اللَّهُ.
فَقَالَ لَهُ حِرَاءٌ: إِلَيَّ يَا رَسُولَ اللَّهِ! (٤)

Rivâyet olunduğuna göre, Kureyşliler hicret sırasında Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem peşine düştüğünde Allah'ın Elçisi Sebir dağında⁴ bulunuyordu. Sebir dağı:

“Yâ Resûlallah!” dedi. “Ne olur benim üzerimden in! Müşriklerin seni benim üzerimdeyken katletmesinden, Allah Teâlâ'nın da beni bu yüzden cezâlandırmamasından korkuyorum.” Bunun üzerine Hirâ:

“Bana gel, Yâ Resûlallah!” dedi.¹

Dağlar arasındaki bu konuşma, anlaşıldığına göre, Peygamber Efendimiz hicret sırasında Sevr mağarasına sığınmadan önce meydana gelmiştir.

٧٨٨ - وَعَنْ (٥) ابْنِ عُمَرَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا - أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ: قَرَأَ عَلَى الْمِنْبَرِ: ﴿وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ﴾ [الأنعام: ٩١] ، ثُمَّ قَالَ: «يُمَجِّدُ الْجَبَّارُ نَفْسَهُ ، أَنَا الْجَبَّارُ ، أَنَا الْجَبَّارُ ، أَنَا الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ» ، فَرَجَفَ الْمِنْبَرُ حَتَّى قُلْنَا: لَيُخَرَّنَّ عَنْهُ (٦).

Minber Neden Sarsıldı?

Abdullah ibni Ömer radiyallahu anhumâdan rivâyet olunduğuna göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem minberde: “Onlar Allah'ı gereği gibi takdir edemediler. Oysa kıyâmet gününde yeryüzü O'nun avucunda, gökler ise dürülmüş hâlde elindedir. Hâşâ! O, onların ortak koştukları şeylerden çok uzak, çok yücedir.”² âyetini okuyup ardından:

“Allah Teâlâ kendi şânını yücelterek ‘Ben Cebbâr’ım (irâdeme kimse karşı çıkamaz), Ben Cebbâr’ım, Ben ululardan ulu, yücelerden yüceyim’ buyurdu.” deyince, bu sözün dehşetinden dolayı Mescid-i Nebvî'nin minberi şiddetle sarsılmaya başladı. Bunun üzerine biz sahâbîler ‘Minber bu kadar sarsıldığına göre şimdi Resûlullah yere düşecek’ dedik.”³

4. Sebir dağı, Minâ'dan Arafât'a doğru giderken, sol tarafa düşer.

1. Süyûtî, *Menâhilü's-safâ*, s. 128, nr. 601.

2. Zümer 39/67.

3. Ahmed ibni Hanbel, *Müsned*, II, 72; İbni Hibbân, *es-Sahîh* (Arnaût), XVI, 322, nr. 7327. Ayrıca bk. Müslim, *Münâfikîn* 25, nr. 2788.

İşaret Ettiği Put Devrildi

Abdullah ibni Abbâs radiyallahu anhümâ şöyle demiştir: Kâbe'nin etrafında, ayaklarından taşlara perçinlenmiş 360 put vardı. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Mekke'yi fethedip de Kâbe'ye girince, putlara dokunmadan elindeki bir kılıçla onlara doğru işaret ederek: ﴿جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ، إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾ "Hak geldi, bâtıl yok oldu. Şüphesiz ki bâtıl yok olmaya mahkûmdur."⁴ âyetini okumaya başladı. Yüzüne işaret ettiği put, sırtüstü devrildi; arkadan işaret ettiği put da yüzü üstü yere kapaklandı. Böylece orada kırılmadık tek bir put kalmadı.

Bu hadisin bir benzerini Abdullah ibni Mes'ûd radiyallahu anh rivâyet etmiş ve Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem elindeki kılıçla putlara dürtüyor ve: ﴿جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ﴾ "Hak geldi; artık bâtıl ne yeni bir şey ortaya çıkarabilir ne de gideni geri getirebilir."¹ âyetini okuyordu, demiştir.

٧٨٩ - وعن ابن عباس: كان حول البيت ستون وثلاث مئة صنم مذبذبة الأرجل بالرصاص في الحجارة ، فلما دخل رسول الله ﷺ المسجد عام الفتح جعل يشير بقضيب في يده إليها ولا يمسه ، ويقول: ﴿جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ، إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾ [الإسراء: ٨١] ، فما أشار إلى وجه صنم إلا وقع لِقَفَاهُ ، ولا لِقَفَاهُ إلا وقع لَوَجْهِهِ ، حتى ما بقي منها صنم^(١) .

٧٩٠ - ومثله في حديث ابن مسعود ، وقال: فَجَعَلَ يَطْعُنُهَا وَيَقُولُ: ﴿جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ﴾^(٢) [سبأ: ٤٩] .

4. İsrâ 17/81.

1. Sebe' 34/49.

Bahîrâ'nın Gördükleri

Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem, peygamberlik gelmeden önce Râhip Bahîrâ² ile görüşmesi sırasında olanlar, onun diğer cansız cisimlerle olan mucizelerinden biridir. Fahr-i Kâinât Efendimiz amcasının ticaret seferine katılarak Mekke'den çıkmış, yolları üzerinde bulunan Râhip Bahîra'nın yaşadığı yere varmışlardı. Bu râhip yalnız başına yaşar, ibâdetle meşgul olur, kimsenin yanına çıkmazdı. Onların kâfilesi manastırın yakınına varınca dışarı çıktı, orada bulunanların arasında birini arar gibi dolaşmaya başladı. Hattâ Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem elini tutarak:

“Bu çocuk, Âlemlerin Efendisi'dir. Allah Teâlâ onu âlemlere rahmet olarak Peygamber gönderecektir.” dedi. Bunun üzerine kâfilede bulunan bazı yaşlılar ona:

“Bu söylediklerini nereden biliyorsun?” diye sorunca:

“Bütün ağaçlar, taşlar onun önünde selâmlama secdesine kapandılar; hâlbuki onlar bir peygamberden başkasının önünde secdeye kapanmaz.” diyerek gördüklerini anlattı. Sonra râhip (veya hadisi anlatan râvi) şöyle dedi:

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kâfilenin bulunduğu yere yöneldiğinde, üzerinde bulunan bir parça bulut onu gölgeliyordu. Râhip kâfilenin yanına yaklaşıncı, herkesin ağacın gölgesine yerleştiğini gördü, Resûlullah da bir yere oturdu, ağacın gölgesi ona doğru uzayıp kendisini gölgeledi.³

٧٩١ - ومن ذلك حديثه مع الراهب في ابتداء أمره ^(٣) ، إذ خرج تاجراً مع عمه ، وكان الراهب لا يخرج لأحد ، فخرج وجعل يتخللهم ، حتى أخذ بيد رسول الله ﷺ (١/٨٨) فقال : هذا سيّد العالمين ، يبعثه الله رحمة للعالمين . فقال له أشياخ من قریش : ما علمك ؟ فقال : إنه لم يبق شجر ولا حجر إلا خرّ ساجداً له ، ولا يسجد إلا لنبي . . . وذكر القصة ، ثم قال : وأقبل ﷺ وعليه غمامة تظله ، فلما دنا من القوم ، وجدهم سبقوه إلى فيء الشجرة ، فلما جلس ، مال الفئء إليه .

2. Bahîrâ'nın manastırı, Mekke'den Suriye'ye giden ticaret kervanlarının yolu üzerindeydi. Bahîra, manastırında sadece ibâdetle meşgul olduğu için yolcuların yanına çıkmazdı. Ağaçların ve taşların, birinin önünde onu selâmlarcasına yere kapandığını görünce hemen dışarı çıktı ve Resûl-i Ekrem Efendimiz'in de aralarında bulunduğu Kureyş kâfilesindekileri bir bir incelemeye başladı. Kâinâtın Efendisi'ni görünce, onun özelliklerini kendi kitaplarında okuyup bildiği için hemen tanıdı, yanına gelip elini tuttu.

3. Tirmizî, Menâkıb 3, nr. 3620; İbni Ebî Şeybe, el-Musannef (Hût), VII, 327; Elbânî, Sahîhu't-Tirmizî, III, 191, nr. 2862.

Bu kaynaklardaki rivâyetlere göre Râhip Bahîra, Mek-
keli tüccarları hazırladığı yemeğe dâvet etti. Peygam-
ber Efendimiz'i Rûm diyarına götürmemelerini onlara
ısrarla söyledi, aksi hâlde Rûmların onu tanıyıp canına
kıyabileceklerini hatırlattı. O sırada Bahîrâ, Rûm di-
yarından gelmiş olan yedi kişi gördü ve onlarla konu-
şarak geliş sebeplerini öğrenmeye çalıştı. Bu adamlar,
gelmesi beklenen peygamberin yakında ortaya çık-
acağını öğrendiklerini, bunu önlemek için her tarafa
adamlar gönderildiğini, kendilerinin de bu maksatla
oraya gönderildiğini söylediler. Bahîra bu adamlar-
la yakından ilgilendi ve onlara: "Allah bir işi yapmak
isterse, insanların ona engel olamayacağını" kabul et-
tirdi. Ardından Peygamber Efendimiz'in amcası Ebû
Tâlib'i, Resûlullah'ı hemen memleketine geri gönder-
meye iknâ etti.

فصل

فِي الْآيَاتِ فِي ضُرُوبِ الْحَيَوَانَاتِ

٧٩٢ - حدثنا سراج بن عبد الملك: أبو الحسين الحافظ ^(٥)، حدثنا أبي ،
حدثنا القاضي يونس ، [قال] حدثنا أبو الفضل الصَّقَلِّي ، حدثنا ثابت بن
قاسم بن ثابت ، عن أبيه وجده ، قال: حدثنا أبو العلاء: أحمد بن عمران ،
حدثنا محمد بن فضيل ^(١) ، حدثنا يونس بن عمرو ، حدثنا مُجَاهِد ، عن
عائشة [رضي الله عنها] قالت: كان عندنا دَاجِنٌ ، فإذا كان عندنا رسولُ الله ﷺ
قَرَّ وثَبَّتَ مكانه ، فلم يجيء ولم يذهب ، وإذا خرج رسول الله ﷺ جاء
وَذَهَبَ ^(٢).

17. Resûl-i Ekrem'in Hayvanlarla Olan Mûcizeleri

Hiz. Âişe radiyallahu anhâ diyor ki: "Evimizde evcil bir hayvan vardı.¹ Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem evde iken, bu hayvan ona hürmeten ileri geri hareket etmeden olduğu yerde öylece dururdu. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem evden çıkınca da sağa sola gider gelirdi."²

Hiz. Âişe şöyle demiştir: "Peygamber âilesinin evcilleşmiş bir hayvanı vardı. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem evden çıkınca bu hayvan sıçrayıp oynar, oradan oraya koşup dururdu. Peygamber aleyhisselâmın evde olduğunu hissedince, onu rahatsız etmemek için yatar ve sessizce yerinde dururdu."

1. Bu evcil hayvanın bir koyun olduğu söylenmektedir.

2. Ahmed ibni Hanbel, *Müsned*, VI, 112, 150, 209.

3. Keler, sürüngen hayvanlar sınıfından bir türdür.

٧٩٣ - وَرُوي عن عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ فِي مَحْفَلٍ مِنْ أَصْحَابِهِ إِذْ جَاءَ أَعْرَابِيٌّ قَدْ صَادَ ضَبًّا ، فَقَالَ: مَنْ (٣) هَذَا؟ قَالُوا: نَبِيُّ اللَّهِ. فَقَالَ: وَاللَّاتِ وَالْعُزَّى! لَا آمَنْتُ بِكَ أَوْ يُؤْمِنَ بِكَ هَذَا الضَّبُّ ، وَطَرَحَهُ بَيْنَ يَدَيِ النَّبِيِّ ﷺ ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «يَا ضَبُّ!» ، فَأَجَابَهُ بِلِسَانٍ مُبِينٍ يَسْمَعُهُ الْقَوْمُ جَمِيعًا: لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ يَا زَيْنَ مَنْ وَافَى الْقِيَامَةَ.

قال: «مَنْ تَعْبُدُ؟» قال: الذي في السماء عَرْشُهُ ، وفي الأرضِ سُلْطَانُهُ ، وفي البحرِ سَبِيلُهُ ، وفي الجنةِ رَحْمَتُهُ ، وفي النارِ عِقَابُهُ.

قال: «فَمَنْ أَنَا؟» قال: رسولُ ربِّ العالمين ، وخاتِمُ النبيين ، وقد أفلَحَ مَنْ صَدَّقَكَ ، وخابَ مَنْ كَذَّبَكَ ، فأسلم الأعرابيُّ (٤).

3. Keler, sürüngen hayvanlar sınıfından bir türdür.

1. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat* (nşr. İvezullah), VI, 126-129, nr. 5996; Taberânî, *el-Mu'cemü's-sagîr* (Muhammed Şekür), II, 153-156, nr. 948; Beyhakî, *Delâilü'n-nübüvve* (Kal'acî), VI, 36-37; Heysemî, *Mecma'u'z-zevâid*, VIII, 292-294; Heysemî, *Mecma'u'l-bahreyn* (Abdülkuddûs), VI, 164-166.

Keler³ Nasıl Şâhitlik Etti?

Hz. Ömer radiyallahu anhdan rivâyet edildiğine göre bir gün Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem ashâbıyla birlikte otururken, huzûruna henüz Müslüman olmamış bir bedevî geldi. Adamın elinde avladığı bir keler vardı. Bu bedevî, sahâbîlere Peygamber Efendimiz'i göstererek:

“Bu kim?” diye sordu. Sahâbîler:

“O, Allah'ın gönderdiği Peygamberdir.” dediler. Bedevî elindeki keleri Resûlullah'ın önüne atarak:

“Lât ve Uzzâ'ya yemin ederim ki, bu keler sana îmân etmedikçe, ben de îmân etmem.” dedi. O zaman Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kelere:

“Ey keler!” diye seslendi. Keler de, orada bulunan herkesin açıkça duyacağı şekilde:

“Ey mahşer halkının zîneti, buyur, emrindeyim.” dedi ve konuşma şöyle devam etti:

“Ey keler! Sen kime ibâdet ediyorsun?”

“Arşî semâda, hüküm ve saltanatı yeryüzünde, varlığını gösteren nice alâmetler denizlerde, rahmeti Cennet'te, azâbı Cehennem'de olan Allah'a ibâdet ediyorum.”

Resûlullah ona: “Peki, ben kimim?” deyince keler:

“Sen, âlemlerin Rabbinin Resûlüsün ve son peygambersin; senin peygamberliğini kabul eden kurtuluşa erer, kabul etmeyen ise kaybeder.” dedi.

Bunun üzerine o bedevî Müslüman oldu.¹

Kurdun Sözləri

Kurdun dile gelip konuştuğuna dâir ünlü kıssa da bu tür mûcizelerden biri olup, Ebû Saîd el-Hudrî onu şöyle rivâyet etmiştir:

Çobanın biri koyunlarını güderken, bir kurt bu koyunlardan birine saldırdı. Çoban koyunu kurdun elinden kurtardı. Bunun üzerine kurt ön ayaklarını dikerek yere oturdu ve çobana:

“Rızkımı elimden aldın, Allah’tan kork!” dedi. Çoban:

“Hayret doğrusu! Bir kurt insan gibi konuşuyor.” deyince, kurt:

“Ben sana bundan daha acaip bir şey söyleyeyim mi? Allah’ın Resûlü, Medine’de, insanlara gelmiş geçmiş kavimlerin ve peygamberlerin haberlerini anlatıyor.” dedi.

Çoban bunu duyar duymaz Medine’ye gitti ve Peygamber Efendimiz’e kurt ile olan konuşmasını anlattı. Peygamber Efendimiz de ona:

“Kalk, bunları ashâbıma da anlat.” buyurdu. Çoban olayı anlatıp sözünü bitirince de “Çoban doğru söyledi.” buyurdu.¹

Esâsen kurt ile çobanın konuşmasına dâir rivâyetlerin bir kısmı çok uzun olup, burada özetlenerek verilmiştir.

Bu hadisin Kâdî İyâz tarafından eş-Şifâ’ya alınmayan kısmı İbni Hibbân’ın *es-Sahîh*’inde² bulunmaktadır. Buna göre çoban, sürüsünü önüne katıp Medine’ye gitmiş, Resûl-i Ekrem ile konuştuktan ve kurt ile aralarında geçeni oradakilere anlattıktan sonra Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: “Çoban doğru söyledi. Kıyâmet alâmetlerinden biri de vahşi hayvanların insanlarla konuşmasıdır. Canımı kudretiyle elinde tutan Allah’a yemin ederim ki, vahşi hayvanlar insanlarla konuşmadıkça, ayakkabısının bağı, kamçının ucu insanla konuşup, dizleri ona evden çıkıp gittikten sonra âilesinin ne konuştuğunu haber vermedikçe kıyâmet kopmayacaktır.”³

٧٩٤ - ومن ذلك قصة كلام الذئب المشهورة عن أبي سعيد الخدري :
بينا راع يرعى غنماً له ، عرض الذئب لشارة منها ، فأخذها الراعي منه ،
فألقى الذئب ، وقال للراعي : ألا تتقي الله ! حلت بيني وبين رزقي !
قال الراعي : العجب من ذئب يتكلم بكلام الإنس ! فقال الذئب : ألا أخبرك
بأعجب من ذلك ؟ رسول الله ﷺ بين الحرتين (٨٨/ب) يحدث الناس بأنباء ما قد
سبق .
فأتى الراعي النبي فأخبره ، فقال النبي ﷺ : « قُمْ فَحَدِّثْهُمْ » ، ثم قال :
« صدق »^(١) .
والحديث فيه قصة ، وفي بعضه طول .

GELECEK DERS

Tarih: 3 Aralık 2017, Pazar

Zaman: Öğle Namazından bir saat önce

Yer: Eyüp Sultan Camii-i Şerif’inde

yapılması planlanmaktadır.

1. Ahmed ibni Hanbel, *Müsned*, III, 83-84.

2. XIV, 418-419, nr. 6494.

3. Peygamber Efendimiz’in kıyâmetin kopmasıyla ilgili hadisinin bir benzeri için bk.

Tirmizî, Fiten 19, nr. 2181; Ahmed ibni Hanbel, *Müsned*, II, 306, III, 83-84.